

Újra megyeszékhely lesz Balassagyarmat?

Terjed a hír, hogy Pest, Szolnok-Nagykun, Nógrád megyék köztársasági biztosa az a P. úr lesz, aki néhány évvel ezelőtt vb-titkára volt a város tanácsának. Optimisták és jól tájékozottak tudni vélik: ha a szóbeszéd igaz, akkor Balassagyarmat újra megyeszékhely lesz. A hír felröppentését követően, a helyhatósági választás kampányában is megjelent képviselői programpontként a fenti igény. Utána eredtem hát, miként vélekednek erről a balassagyarmatiak.

A véleményt névvel vállalók köréből álljon itt néhány válasz a kérdésre: mi a véleménye a hírről, hogy Balassagyarmat visszaköveteli a megyeszékhelyi státust?

CSIKÁSZ ISTVÁN ELŐADOMŰVÉSZ:

- Amikor én negyedik elemibe jártam, akkor kívülről meg kellett tanulnom, hogy az ország valamennyi megyéjének mi a székhelye. Akkor azt tanultam meg, hogy „Nógrád megye székhelye Balassagyarmat”. Emlékszem aztán, lent, Zalaszentgróton, ahová való vagyok, a Rákosi-féle erőszakolt átrendezéssel kapcsolatban megtudtuk, hogy Salgótarján... Apám azt mondta: „A páncélvonat miatt, fiam, a páncélvonat... semmi más”. Nagypám bányalakatos volt Egercsehiben, egy Tarján típusú bányászfaluban, de Eger maradt Heves megye székhelye, a klerikális... stb. Az önmagából táplálkozó, kultúrát, SZELLEMET teremtő Gyarmat lappangó megyeszékhely maradt Nógrádban. Ha Balassagyarmat lenne újra megyeszékhely...? Sajnos csak „rang”, csak „titulus”. Igaz viszont, hogy történelmi igazságszolgáltatás! Tudat, öntudat, cselekvési szabadság. „AKI SZELLET VET, VIHART ARAT”. A salgótarjáni irányítás erőszaka végig szélet vetett.

HERCZEG HAJNALKA, FRISS DIPLOMÁS KÖZGAZDÁSZ-SZOCIOLÓGUS:

- Az egyetemen település-szociológiával is foglalkoztam. Véleményem szerint - ami ez esetben kiindulópont -, főleg a megyerendszer. Ami Gyarmat státusát illeti: nem tartom jónak az elképzelést, nem kell nekünk egy „újra utált” megyeszékhelyi rang. Nem is beszélve a megoldás költségeiről! A városnak ma arra van szüksége, hogy önállóan, dinamikusan fejlődjen. Ehhez viszont az kell, hogy a város környezetében, vonzáskörzetében lévő települések is erőteljesen fejlődjenek. Az én korosztályom tisztában van azzal, hogy 1950-et visszafelé nem lehet lejátszani. Azt gondolom, hogy a jelenlegi megyehatárok között a két város, Salgótarján és Balassagyarmat együtt valószínűleg meg gazdasági, kulturális, egészségügyi kisugárzó hatását. Az elmúlt évtizedek bizonyították, hogy Salgótarján vonzáskörzete - jellegénél fogva - nem terjed ki erre a térségre. Tehát én - a jelenlegi megyerendszerben - egy kettős központú megyében gondolkodom. Ma a megye mindegyik városának sajátosan egyéni élete kell, hogy legyen. Ezt szükséges kölcsönösen tisztelnünk, nem pedig ráerőszakolni egyik város irányítását, meghatározó befolyását a többiekre.

KAMARÁS JÓZSEF, A CIVITAS FORTISSIMA KÖR EGYIK ALELNÖKE:

- Úgy ítélem meg, hogy Balassagyarmat a megye

legcentrikusabban elhelyezkedő városa. Olyan tradíciókkal rendelkezünk, melyek alapján méltán, túlzás nélkül beszélhetünk a kultúra bölcsőjéről, az iskolavárosról. Ma is a jövőt jelentő értelmes ifjúságot adja a városnak és a környező falvaknak. Amikor még a tanítóképző is működött, kész értelmiségieket kapott ez a város, de természeti adottságai, lábadozó idegenforgalma ma is bizonyítja magas szintű életképességét. Gyarmaton a különböző egyesületek erre a kulturális tradícióra épülnek, nem pedig politikai alapokra. A történelemben eled-dig emberszerető, embercentrikus városként ismerjük, ahol szlovák és magyar él együtt békében. A „Legbátrabb Város” most talált igazán magára. A megyeszékhely idekerülését nehéz ma megítélni, ehhez gazdasági és anyagi feltételeket kell biztosítani. Véleményem szerint a gyarmatiak örülnének a megoldásnak, s az valóban igaz, hogy téma a városban.

DR. BILECZ ENDRE ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ:

- Megmondom őszintén, nem vagyok híve a megyerendszer változatlan fenntartásának. A jövő közigazgatási struktúrájában a városkömyéki igazgatási formát tartom korszerűnek és elfogadhatónak. Ma az új önkormányzati törvény fenntartja a régi struktúrát, tehát pl. az apparátusok leépítéséről sem beszélhetünk. Megmarad a megye, megmarad az apparátus. Hát akkor mi értelme van egy apparátus átköltöztetésének? Gondolja végig: szakemberek letelepítéséhez lakások kellene. A hivatalokat el kell tudni helyezni, és így tovább. Főleg milliárdok kidobása akkor, amikor az ország katasztrofális gazdasági helyzetben van - nem jelent ésszerű megoldást. Egyértelmű tehát: nincs szükség megyei apparátusra, ezért nem cserélgetni kell a megyeszékhelyet, hanem megszüntetni. Az valóban igaz, hogy Balassagyarmatnak vannak igen jelentős és tiszteletre méltó történelmi tradíciói, de nem attól lesz modern város, ha visszakapja volt megyeszékhely státusát. Az egészségtelen versenyhelyzetet kell megszüntetni, vagyis a megyerendszert kell felszámolni.

Amikor a cikk befejező gondolatait írom, javában tartanak a helyhatósági választások, alakulóban az új önkormányzati struktúra. Fontos tudnunk, hogy 1945-öt követően történt egyfajta kísérlet a helyi önkormányzatok alkotmányos keretek közötti kiépítésére, de 1948 után a központosító politika az önkormányzat minden lehetőségét és formáját felszámolta. Az igazi változtatásra most kerülhet sor.

-demosz-